

Μητώτισσα

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΗΛΙΩΤΩΝ ΗΛΕΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 4ος — ΑΡ. ΦΥΛ. 10 — ΙΟΥΝΙΟΣ 1990 — ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑ

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Φίλε βουλευτά,

Σας αυγχαίρω, κατ' αρχάς, για την πανηγυρική σας εκλογή. Πιστεύω ότι αξιοσύνη σας θα τιμήσει το Ελληνικό Κοινωνιούλιο, όπως και μείον σας τιμήσαμε με την ψήφο μας.

Δεν θα σας απασχολήσω πολύ. Ξέρω, ότι έχετε πέσει με τα μούτρα στη δουλειά.

Βουλευτά μου, τώρα που ο αγώνας δικαιώθηκε, να μη ξεχάσετε τις υποσχέσεις σας. Μου είχατε τάξει για κείνη τη θεσσαλία, όπι θάμοι από τους πρώτους που θα μπώ.

Βουλευτά μου, δεν είμαι τόσο βιαστικός. Ας μη από τους δεύτερους, από τους τρίτους, δεν έχει σημασία. Σημασία έχει να μπώ. Και ξέρετε από το παράθυρο συνού. Δεν πιστεύω αυτά περί αξιοκρατίας και λοιπά που λέγατε, να είναι σοβαρά. Αστεία πράγματα, τώρα.

Εγώ έδωσα μάχες για σας. Κόλλησα τις αφίσες με το πρόσωπό σας —εδώ που τα λέμε είσαστε και λίγο κακομούσανος— σε κολύνες, σε μάντρες, σε καρμαναριά. Όπου μιλούσατε από κοντά εγώ ζητωκραύγαζα και επευφημούσα.

Κι όταν ήρθε η κρίσιμη στιγμή, η ώρα της κάλης, τόριεα «δαγκωτό». Όλο μου το σοῦ, σας ψήφισες «μονοκούκι». Ακόμα και τη γιαγιά επιστράτευσα για να μη χαθεί η ψήφος.

Βέβαια, η γιαγιά, είναι 105 χρονών κι απ' ότι καταλαβαίνετε έχουν αλλέψει λίγο τα λογικά της. «Τον Άγιο Πέτρο θέλω να ψηφίσω τούτη τη φορά, παιδάκι μου», έλεγε και ξανάλεγε.

Τελικά μέχρι: Άγιο σας εκανα για να κερδίσετε την προτίμηση της γιαγιάς. Κι όλα αυτά για κείνη την θεσσαλία, βουλευτά μου. Κι όλα αυτά για να φάω κι εγώ ψωμάκι.

Και είπαμε, απ' το παράθυρο. Ας αφήσουμε στην άκρη την αξιοκρατία.

Όταν μάθει το πουλάρι στον ντορβά, που να τρέχει για κουνούκλες, βουλευτά μου.

Πάντα πιστός
Τ.Π.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΛΑΙΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Τις μέρες του Πάσχα έγινε η πρώτη προσπάθεια για συλλογή παλιών εργαλείων και ειδών λαϊκής τέχνης. Το ιλικό που συγκεντρώθηκε δεν είναι καθόλου ενταταρφόντη. Σύντινα αλέτρια, αργαλειοί, λανάρια, κόρτοες, πατίτες, κάδοι, λιχνάρια. Είναι ένα δείγμα των θησαυρών που ήταν καταχρισμένοι σε κάποια κατώτη ή χαμοκέλη.

Η πολιτισμική αξία αυτού του ιλικού είναι, όντος, μεγάλη. Λέγω, σίγουρα, ότι είναι απόμενη μεγαλύτερη. Η εξέλιξη του αν-

θούπου συνοδεύεται από την παραλλήλη εξέλιξη των εργαλείων που χρησιμοποιεί. Η πέτρα και το ξύλο, το μέταλλο ύστερα, η μηχανή κατόπιν γίνοται μέσα παραγονής αγαθών.

Το εργαλείο δεν είναι ένα απλό κατασκεύασμα. Σημαδεύει ολόκληρη την εποχή που το χρησιμοποιεί. Ένα σωρό σχέσεις είναι συνυγραμμένες γύρω απ' αυτό.

Πίσω από το ξύλινο αλέτριο κρύβεται το άλογο, ο σέμπτρος, η

σληρή δουλειά, το λίγο ψωμί, το ανέριο δεν θα πας σχολείο. Θα σίξεις το σπόρο, που έλεγε ο πατέρας στο παδί. Πίσω από τον αργαλειό είναι η ρόκα, τα λανάρια, το χαλί, η κουρελού, το τράστο, η προίγα, η λαϊκή παράδοση.

Άλλη εποχή σήμερα. Η νοικουρά τώρα δεν υφαίνει. Δίνει μαλλί και παίρνει έπομη κουβέρτα εργοστασίου. Το τράστο δεν χρησιμοποιείται πιά. Τηλέγιη η νάιδην σακούλα του εργοστασίου.

Άλλη εποχή σήμερα. Το τραπέζι με πολλούς, ίστους στη μηχανή του μπήκε υπεροπτικά στα χωράφια και νίκησε.

Ο Τσιλης κι' ο Καράς έκοψαν τα ζύγια και τόβαλαν στα πόδια. Το ξύλινο αλέτριο παραμείστηκε σε κάποιο σύνορο.

Πώς οι παπίσιες ας το φυλάξουν με να μας λέιτοι την ιστορία του. Ας φυλάξουμε όλα αυτά τα στοιχεία για να διαβάζει η γενιά του αύριο, καλύτερα το χθες.

Ο ΦΩΤΑΚΟΣ

Την Ανάσταση. Και την ώρα που ακούστηκε το «Χριστός Ανέστη», να φωτοβολίδες, να πιστολές, να κρότοι και χρώματα. Και θύμιζε κάπι Αμερικάνικες ταΐνιες, που από τους πιο καλοντυμένους κύριους βγαίνουντα πιο γρήγορα πιατόλια. Και πάς ν' ανταγωνιστείς τώρα τους Αθηναίους. Και σου λένε δικαιούνη, μεταρρυθμιστή, κι ελεύθερη αγορά. Κι ο Φωτάκος εκεί πρωτόγονος. Τσαρά, φωτιά, καιρούνι, σε μια γωνιά σκεπτικός.

Και νάμαστε στην πλατεία

πορτοκαλάδες, μ' αρούρ τ' αγόρασε το σύρμα. Μάλλον θα φωνήθηκε τους μεγάλους ή τον πατέρα του, συλλογιστρικά.

Ίσως θέβαια να είναι και θέμα στρατηγικής.

Κι έτοι ήταν. Όταν τέλειωσαν τα πυρομαχικά στο άλλο μέτωπο. Νάτος ο Φωτάκος, Φωτάκος και Φωτιά ολάκερος στην αντεπίθεση. Χιλιάδες φωτοστέφανα τσακίζονταν στη πλατεία. Και να γυρίζει με ταχύτητα το γέρι με τ' αναμμένο σύρμα. Κι άλλο σύρμα, κι άλλο σύρμα, κι άλλη φωτιά και πιο κοντά στο κόσμο.

— Θα μας κάψεις τις κάλτσες παληότατο.

Και για ποιές κάλτσες να σκεφτεί ο Φώτης μέσα στο πόλεμο. Κι όταν ο κόσμος άρχισε ν' αδειάζει τη πλατεία ο Φωτάκος ακόμη εκεί στο κέντρο της πλατείας τώρα. Κι ο Φωτάκος εκεί Φωτογέννης και Φωτοδότης. Μπράβο σου Φωτάκο, μπράβο σου. Σου χωστάμε μας μεγάλη πορτοκαλάδα κι ένα ρολό σύρμα. Βάλε τα σπίρτα μονάχα και το πόλεμο.

ΠΑΣΧΑ 1990
ΣΤΟ ΦΩΤΑΚΟ Α. ΛΕΝΤΖΟ

«Ω! ΓΛΥΚΥ ΜΟΥ ΕΑΡ»

Θαρρό ξανά απόγευμα, στον επιτάφιο που ντύνεις. Με όλες τις πασχαλιές και τα ζουμπούλα. Θαρρό πάλι από την άλλη πόρτα της. Εκκλησίας με μια Σύνοψη στα χέρια μου, με μια «Ζωή εν Τάρῳ» να σου φέλλω. Και το δράδιν θα πάρω τον Επιτάφιο γύρα στις γειτονίες σου. Έτοις ταξινύ πριν την Ανάσταση. Σε όλεπο. Πόσους αλήθεια

επιτάφιους στόλισες, πόσες «Ζωές εν Τάρῳ» είπα, πόσους επιτάφιους γύρισα, και σ' έχασα.

Κι ας λέσ σφέματα. Κοκκίνισες. Όλες οι γενιές έτσι πέρασαν, μέσα απ' αυτές τις γύρες. Μέσα στις μάθη πασχαλιές, που υπόσχονταν σίγουρα και ανεπανάληπτα κάθε φορά την Ανάσταση.

Εικόνα ή εικόνισμα:

«Ξύπνησα περίεργα, από το παρόντερο τιτίβισμα των πουλιών. Ήταν τόσο δυνατό το τιτίβισμα, που έκλεισα και τα παντζόνια για να μην ξυνήσει το μωρό. Δεν διαισθάνθηκα με το κοριτσάκι μου. Αγουροδυανημένη απόμα, βρέθηκα ξαρνικά στην κόλαση. Δεν κατάλαβα τι έγινε. Πρέπει να συνήθισα λίγες ώρες μετά. Το ένα μου χέρι κρατούσε το κεραλάκι του μωρού που ήταν καταπλωκόντος από τα ερείπια όπως κι εγώ.

Κατάρεψα να φέρω το παιδί πιο κοντά μου. Λριζασα να το τρέψω με το γάλα μου αλλά πολύ γρήγορα στέρεψα...

Έσκινα τότε τα δάχτυλά μου και τα έδωσα στο μωρό να βιβάνει το αίμα μου για να το κρατήσω στη ζωή με το ότι είχα...»

Αυτά τα λόγια αγήμουν στην Έμα Ακοπιάν, που βρέθηκε μαζί με την μόλις τεσσάρων μηνών κορούλα της, κάτω από τα ερείπια μιας πολιουτοποιίας, για πέντε μερόνυχτα, εξ αιτίας των με-

“ΜΕΛΙΣΣΟΛΟΓΟΣ ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΣ,

Και να Μαγιάτικα που κουλουντριάστηκε μελίσσι «μεθυσμένο» στο λευκό ή μαύρο μάλλον σεντόνι της Αθήνας, κάτω από την Ακρόπολη στου Μακρυγιάννη. Το είδε ο Τζίμης ο Δουλής, το έμαθε ο Λιάς ο Τσαπάρας (Μποτσολέας), το μάθανε και οι Οικολόγοι, το μάθανε και στη Γεωπονική Σχολή και νάτοι όλοι στου Μακρυγιάννη.

— Δικό μας το Μελίσσι, λένε οι Γεωπόνοι.

— Δικό μας, οι Οικολόγοι. — Μάλλον κάνετε λάθος και ο δύο λέει ο Λιάς. Εγώ το είδα πρώτος, εγώ το δικαιούμαι, σύμφωνα με τη Γαλλική νομοθεσία και την Ελληνική.

Του δώσανε κυψέλη ο Γεωπόνος, βοήθεια οι Οικολόγοι και το μάζεψε ο Λιάς το μελίσσι της Γεωπονικής Σχολής, κάτω από τα περιέργα μάτια των έκθαμβων τουριστών και περαστικών.

Δεν είναι δύσκολο. Παιδίνεις ένα πινέλο. Παιδίνεις και λίγο μουσαμά. Παιδίνεις και μαύρο χρώμα και βάρεις το μουσαμά. Στη μέση μας σταγόνα κόκκινο. Το θέμα το έχεις. Ένα σχολικό διάλειμμα κάπου το 1965. Το γρίμα σ' αυτό τον πίνακα είναι ότι παραμένει διαχρονικός.

ΟΙ ΠΑΛΗΕΣ ΠΑΡΕΕΣ

Από παράδοση και απ' ότι θυμάματα αναρέονται πάνω σ' αυτό το θέμα. Σήμερα ασφαλώς ούτε καν υπάρχουν. Και δεν έφτανε μόνο αυτό, αλλά γίνεται και το αντίθετο, που θα αναρέφω με υπονοούμενα, διότι μέσα σε όλα υπάρχει δόλος που αποβλέπει σε κάπουα συμφέροντα ή σε δόλιες σκέψεις των συναθρόπων μας.

Παλιά όταν δύο ή περισσότερα άτομα δήλωναν φίλια, γίνονταν πραγματικά ένα σόμα και μια ψυχή. Δάμων και Φειδίας δημιαρή. Το σύνθημα της φιλίας ήταν η λέξη «Μπραζέρης» και όρος τους ήταν «Μπέσα για Μπέσα».

Μεταξύ των «Μπραζέρηδων» υπήρχε κάποια σύμπτυξη με την οποία εγίνονταν οι παρέες και όλοι μαζί εμφανίζοντο σε διάφορες τότε εκδηλώσεις, που ακόμη μένουν στη μνήμη σε όσους ζούν και σε όσους πρόλαβαν κάποιες ακρες. Οι όλα δηλαδή λοιπόν κι εγώ αυτές τις παρέες. Όταν γοιλάνε από τις δουλειές τους το βράδυ, η μόνη αγωνία τους ήταν πότε θα βγούν στην αγορά να συναντήσουν τους φίλους (Μπραζέρηδες), να πιούνε ένα κατρακούτι που γινότανε δεύτερο, τρίτο και βάθε.

Στο ξεκίνημα ο πρώτος ζευγόλατης από τη δουλειά, που τις περισσότερες μέρες του χρόνου, επειδή δεν υπήρχαν γεωργικά μηχανήματα η απασχόληση του ήταν το δρόγομα των χωραφών.

Καθ' οδόν βλέποντας κι άλλους να είναι έτοιμοι, φώναζε: Πάμε. Στα ίδια καθάλα τραβώντας το ένα το άλλο φροτωμένα τα ξυλάλειτα γύριζαν όλοι μαζί (καντάρι). Την αγωνία το πόθο της συντροφιάς και το όμορφο της παρέας, τα λαχτάρισε και ο ποητής του Βουνού και της Στάνης Κώστας Κουντάλης. Σ' ένα ποίημά του με τίτλο «Ο γηρισμός», γράφει και τους στίχους που σας παραθέτω, διαβάστε τους:

«Αγαπητοί μου χωρινοί
ζητείω τη ζωή σας
την απλοϊκή σας τη ζωή
πόχει περισσεις χάρες.
Μι πιο πολύ το βραδινανό
ζητείω γυρισμό σας
όντας η ημέρα σώμεται
και βασιλεύει ο ήλιος».

Η αγνύτητα και εμπιστοσύνη και αληθινή αγάπη μεταξύ των ήτο το πρώτο χάρισμα. Χωρίς να έχει ενημερωθεί κανείς για μια κάποια περίπτωση ανάγκης ενός που έλειπε την ημέρα αυτής της περίπτωσης, όλοι έτρεχαν να πάσουν αυτή την καταστασή προς όρελος του συγχωριανού. Το σπίτι καίγεται, τα πλόβιτα βελάζουν, ο σκύλος λύγει, το γουρούνι διλαθμήκε, τα πάντα από τους πάντες επφοσφέρονταν. Τώρα άστο να καίγεται. Ήπιές τέτοιες περιπτώσεις έχουν και ακόύων δεν τις αναρέφω.

Θέ μου επιτραπέται να εξιστορήσω μια περίπτωση από τις τελευταίες παρέες. Εγώ λοιπόν. Οι παρέες μας κατά σειρά ύψους στο τόπο και περιμένουμε ώρα πολλή το φωτογράφο από την άλλη ρουάγα. Εγένετο και η αιράνη. Εβδομαδιά. Τόσες εβδομάδες ζωής έτοιμες εκεί στον άσπρο τόπο να φωτογραφηθούν. Οι ακριβέστες. Χαμογελάστε παρακαλώ. Γκασό το μεσ-

γιώρης του Χαλικιά, ο Κωστάκης Γερμανός, ο Γιώρges ο Μπούρδης, ο Γιαννακούρας και ο Τάξης του Ματζάρου, καθόμαστε κάτω από τη ταράτσα του Ντούμια σε μία άκρη.

Πίνακες και τραγουδούσαμε Δημοτικά παραδοσιακά και λαϊκά τραγούδια, ο δάσκαλος Ι. Μπαντινής βγήκε από το μαγαζί να φύγει για το σπίτι.

— Μπράβο παιδιά, λέει.

Μου αρέσει το ήσυχο πιώμα της παρέας και το τερπνό τραγούδιμά των, να μου επιτρέψετε να σας κεράσου ένα κατρουτάκι.

Η παρέα δέχθηκε την προσφορά από το γέροντα και σεβαστό Δάσκαλο, και τον προσέλεσε στο τραπέζι της. Μέχρι, που διαλυθήκαμε ο γέρος Δάσκαλος κάθισε μαζί μας συγκινημένος από χαρά, για τη μέχρι τότε διατήρηση της λειτουργίας των παλιών παρεών.

Τις Κυριακές των απόγεων και του Αγίου Φιλίππου, κανείς δεν έκανε απόκομες μόνο με την οικογένειά του. Κατά σύνημα εμαζένοντο παρέες - παρέες, έπαιρναν τα φαγητά και πήγαιναν να παρούσιψαν στο σπίτι του μεγαλύτερου στα χρόνια συγγενή τους.

Τελειώνοντας ο γεροντότερος συγγενής κατευνόδονε τους συναντούσεις και εύχετο χρόνια πολλά και πάντα τέτοια.

ΚΟΡΔΕΛΑΣ

ΔΑΧΤΥΛΙΩΡΑ ΚΑΙ ΒΕΛΟΝΑ

Δεν, ξέρω αν θυμάστε το μπάριπα - Καραβατά από τον Δούκα με τη βαντάκα του. Γιατί το λέω τούτο; Απλά για τις βελόνες και τις δαχτυλίδιμες του. Γιατί τούτο; Απλά για τις μαύρες και τις άσπρες φοικέλες του. Α... ναι και τι σχισμένα πουκάμισα της ερημείας μας.

•ΜΗΛΙΩΤΙΣ ΣΑ•
ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ
ΜΗΛΙΩΤΩΝ ΗΛΕΙΑΣ

Χρόνος 4ος — Αρ. Φύλ. 10

Υπεύθυνος: Έκδοσης:

Συντακτική Επιτροπή
ΤΑΣΟΣ Χ. ΠΙΠΠΑΣ ·
Δ. Κ. ΛΕΝΤΖΟΣ

Υπεύθυνος για το Νότιο:
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΛΕΝΤΖΟΣ

Γ. Τερτούπη 95, Ν. ΨΥΧΙΚΟ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου:

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΡΗΓΑΣ

Γερανίου 13, ΑΘΗΝΑ

Τηλ. 5249.792

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
500 δρχ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΟΥΣ

Όλοι ερωτήθηκαν
Ποιοί, πιό να πονεμένοι
Επείνοι που λείπουν μαρωά
Κι είναι ξενητεμένοι.

Μωρή κακούργα ξενητειά
Με τα καλά που έχεις
Της μαύρης μάννας την καρδιά
Με δάκρυα την δρέχεις

Η ξενητειά έχει καπιούς
Έχει πολλά φαρμάκια,
Παιόνει παιδάκια απ' τη ζωή
Και λιώνει τα κοφάκια.

Ανάθεμά σε ξενητειά
Εσύ και τα καλά σου
Παρασέρνεις όλα τα παιδιά
Για τα πολλά λεφτά σου.

Αν ήξερες μωρό ξενητειά
Της μάνας τα φαρμάκια
Δε θ' άπλωνες τόσο πλατεία
Τα φαρμακά σου χεράκια.

Όλοι ερωτήθηκαν
Ποιός είναι πονεμένος
Ο γύρας μου που έρυγε
Κι είναι ξενητεμένος.

Και σιν παιδάκι, γιόκα μου
Που πήγες στα καράβια
Έκανες τους διό γονιούς
Να γύνουν μαύρα δάκρυα.

Και σις παιδιά που πήγατε
Εις τα αεροπλάνα
Χίλιες ρορές να σπέρτεστε
Την έφημή σας μάννα.

Και σις παιδιά που πήγατε
Μέσα εις τα τρένα
Γρήγορα να ξανάρθετε
Από τα μάυρα ξένα.

Όλα τα καλά ξυγίστηκαν
Σ' ένα βαρύ καντάρι
Βαρύτερη από τη ξενητειά
Στον ιόσιο δεν είν' άλλη.

Εσείς παιδιά που πήγατε
Αμερική και Αυστραλία
Σας καρφερούμε γρήγορα
Με τόση αγωνία.

Εσείς παιδιά μου
Που πήγατε εκεί στον Καναδά
Κάντε γιασάρι αγόρια μου
Κι ελάτε τώρα πια.

ΑΚΟΥΟ ΒΛΕΠΟ ΓΡΑΦΟ

ΟΙ ΤΕΣΣΕΡΕΣ ΕΠΟΧΕΣ

Οι αισθήσεις με ειδοποιούν:
Ανοιξη έξω.

Ανθη γεραντζιάς, κίνηση
στις πλατείες και τραπέζια
έξω. Θα ήρθαν και χειδόνια,
δεν μπορεί.

Ναι, πράγματι, η φύση επιμένει να ζει, λίγο πριν πεθάνει.

Ερχεται ένα άρωμα απ' τα λουλούδια.

Στα ρωφάρια θα κινητίζονται
τα σπαρτά, σίγουρα.

Στα βονιά θα έχει ανθίσει η
κουτουσιά και το σφύλαγχο.
Κοίτα να δεις που υπάρχουν
τα αλήθια απόχες!

Τέσσερες ακριβώς, όπως τις μάδαις στο Δημοτικό: ΑΝΟΙΞΗ,

Κι' εσείς που πήγατε
Στην έριη Γερμανία
Μην σας γελάσουν
Τα λεφτά και τα χρυσούργεια.

Σαν έρυγα μανούλα μου
Και πήγα εις τα ξένα
Δεν σκέφτηκα ποτέ
Για να ξεχάσω εσένα.

Ένας ξενητεμένος έκλαιγε
Κι όλο αναστενάζει
Οποιος δεν γνώρισε τον πόνο
Καθόλου δεν τον νοιάζει.

Ένας νιός στην ξενητειά
Κλαίει και δεν μωρώνει
Το έμαθε η μανούλα του
Και όλο μαραζώνει.

Γόρνα γιόκα μου εδώ
Κι άφησε τα πλούτη
Δεν είναι για χόσταση
Η ζωή την εποχή ετούτη.

Και τι δεν είπαν οι ποιητές
Και πόσα δεν εγγάριων
Μα ότι είπαν για την ξενητειά
Ολοι τους εκλάγιαν.

Ξενητεμένο μου παιδί
Και πολυαγαπημένο
Να ξερες με τι καμπού
Η δόλια περιμένων.

Κάθεται η μάνα στο πορτόξιλο
Κι όλο κοιτάζει πέρα
Πώς τα περνάει ο γιόκας της
Στα έρημα τα ξένα;

Ποιός να τ

Ξέφραγο...

Θέατρο οκιών και παραλόγου

«Περί νερού και ύδωρος
ή το νερό νεράκι»

Τραγωδία εις τρεις και κάτι
ψιλά πράξεις.

ΣΚΗΝΙΚΟΝ.

Ένα τραπέζι μ' ένα τετράδιο
12ρυλλο πλαστικόν μ' ένα μολύβι
περασμένο στην επικέτα. Μια
θρόνος στέφρη, (κατά προτίμη
στιν πέτρινη), και δύο σειρές από
πολύχρωμα μπιτόνια, (κατά προτίμη
μημειατικά παραπεταγμένα).

ΠΡΟΣΩΠΑ ΕΡΓΟΤ:

- 1) ΝΕΡΟΠΟΤΛΟΣ.
- 2) ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΓΕΡΟΝΤΩΝ.

Α' ΠΡΑΞΙΣ:

ΧΟΡΟΣ (τραγουδιστά):
Στη βρέση στη χρυσόρουση
πούνα το χρυσόνει.

(Κτυπούν ρυθμικά τα μπιτόνια).

ΝΕΡΟΠΟΤΛΟΣ (τραγουδιστά):

Στον Αη - Λιά συννέφιασε
μα στο χωριό δε βρέχει,
άλλος μπιτόνι έχασε
κι άλλος μπιτόνι έχει.

ΧΟΡΟΣ:

Στη σειρά μου το μπιτόνι μου
(χρατάω).
Τη σειρά μου τη χρατάτω
(σημειωτόν,
χωρίς μεταβολές και αναπαύση!

ΝΕΡΟΠΟΤΛΟΣ (τραγουδιστά):
Σταλιά - σταλιά κι αρόταγα
γεμίζω τα μπιτόνια.

ΧΟΡΟΣ:

Αν φίξει ο Μάρτης διο νερά
κι Απρίλης άλλο ένα.
ΝΕΡΟΠΟΤΛΟΣ (τρέχοντας γύρω από το χορό):
Δεν έριξε κανένα

Β' ΠΡΑΞΙΣ:

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ:
Επήρα χύτρα η άμιορη
φυσάει το σταχτοφούρι.
ΝΕΡΟΠΟΤΛΟΣ:
Πούλος - Πούλος Νεροπούλος
Κλείνω τώρα την αυλαία.

ΚΟΡΤΦΑΙΑ ΧΟΡΟΤ:

Που τας μωρή ξεφασιανή
που πας μωρή κουρούνα.
Με τα ποδιά μπιτόνια σου
και κάτισε στη σειρά σου.
(Απειλητική μετά στο Νεροπούλο):

Και συ γραφιά και σειρατζή
κ' όλο τραγούδια είσαι
μέτρα μπιτόνια και ζυγίες
και φτύσε και ξεσήσε.

ΝΕΡΟΠΟΤΛΟΣ (τραγουδιστά):

Ένα τα μπιτόνια
κι η Άνοιξη ακριβή
για να γνωστεί ο μύλος
θέλει νερό πολύ.

ΧΟΡΟΣ:

Τι νάναι αλήθεια το νερό
πι νάναι ο Ποσειδώνας
που σιργιανάξ ξυπόλητος
στα μέρη της Κιτιώνας.

ΚΟΡΤΦΑΙΑ ΧΟΡΟΤ:
Αυτό δεν είναι τίποτα
αν θα σας ποι κορίτσια
πως ο παπάς μας έκανε
με το κρασί βαφτίσια.

ΝΕΡΟΠΟΤΛΟΣ (χορεύοντας):
Όύτε νερό να ξυριστώ.
Δε δίνει η γυναίκα
αν θες μου λέει να ξυριστείς
τράβα στη βρέση στέκα.

ΚΟΡΤΦΑΙΑ ΧΟΡΟΤ:
Να φτιάξουμε καλόγερον
τριώτητες στο χόμα
να φέρουμε τους αργαλειούς
να φρίνουμε το γιομά.

ΝΕΡΟΠΟΤΛΟΣ:
Θάρισμουν λέει φαδολόγοι
γεωλόγοι, σεισμολόγοι,
να μετρήσουμε
υδροφόρες, μαυροφόρες
και τον Μαγιού οι μπόρες
θα βενθήσουνε.

ΚΟΡΤΦΑΙΑ ΧΟΡΟΤ:
Αν δείτε κάποιον με φαδό^ν
να ποι τι να το κάνει
εδώ καράβια χάνονται
και συ με δικρυάνι
σα Ποσειδώνας τριγρονάς
στο κάμπο και στη στάνη.

ΝΕΡΟΠΟΤΛΟΣ:
Δύο βιάκια γέμισα
μια μέρα περιμένοι,
σα Φάρα μιμάζει κι αγιασμός
από άλιστα παριμένοι.

ΝΕΡΟΠΟΤΛΟΣ:
Πάμετε τώρα νέχτοσε
και την αυγούλια πάλι
Και βάλτε καρβουνογραμμή
μη τη περάσει άλλη.

(Φεύγουν. Ο νεροπούλος παίρνει
το τετράδιο το βάζει στη
κωλότσεπή και χάνεται στο σκοτάδι.)
Τοτερα ακούγεται φωνή
από το βάθος όταν λέφτει η Αυλαία.

ΦΩΝΗ:
Ζέξε τα βαρέλια μας
και γράθωσε τα φούντια.

ΤΕΛΟΣ

ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

• Πωλούνται ιδέες, λόγω
υπερπαραγωγής με το κιλό.
Προλάβετε! Για μια ιδέα
Ζούμε.

• Έχασα το λογαριασμό
της ΔΕΗ. Επειδή δεν έχω συ-
ναισθηματικούς δεσμούς μα-
ζί του, όποιος τον βρει, ας
τον πληρώσει.

• Ενοικιάζονται - Πω-
λούνται πιθάρια για κατοικία
σε απίθανες τιμές. ΔΙΟΓΕ-
ΝΗΣ.

• Πωλούνται εισιτήρια
για το άγνωστο με βάρκα την
ελλιπίδα, σε παλές τιμές. ΜΕ-
ΤΡΟΠΛΟΥΣ.

ΕΔΩ ΡΑΔΙΟ "ΜΗΛ"

Λιγή, τη φορά θα βάλσυμο στο
πιάτο του Ράδιο «ΜΗΛ», το ζί-
σσο του Βασιλη Παπακωνσταν-
τίου: «ΟΛΑ ΑΠΟ ΧΕΡΙ ΚΑ-
ΜΕΝΑ» (στίχοι Κώστα Τριπα-
λίτη, Μουσική Θάνου Μικρού-
τσακού).

Στην προτίμησή μας, κατ'
αρχής, ήταν ν' ακούσσουμε κάτιον
δημοτικού ρεπερτούρου: «Ιτά,
ιτά μασχετίτα» ή «Τσαπανόπου-
λο από πέρα τραγουδάει με την
φλογέρα».

Ειδικά όμως που με την ακού-
ση που τελευταία μας δέρνει:
και ν' Ιτά ψυχούμενε κατιόν το τσα-
πανόπουλο προβληματίζεται.

Προς το παρόν, λοιπόν, απο-
κλείστηκαν αυτά τα θάρικα. Ι-
τιονές αργότερα, σ' άλλο φύλλο, ν'
ακούσσουμε το δημοτικό άστρα, το
τέλος δημιουργίας στον τόπο μας.
«Λουλούδι: τι μαράθηκες, γιατί
τακι μαραχέμενο».

«Όλα από χέρι καμένα»:

Όμειρα, ελπίδες, ιδέες, πα-
ληγές αγάπες, παληγές αξίες. Α-
πωτισόδεξα τα μητρίκατα του δί-
σκου. Όμως κι η εποχή μας ή-
για περιθώρια αφήνει για το αν-
τίθετο.

Καρός ν' αφήσουμε τα σχύ-
λια και ν' ακούσσουμε μερικούς
στίχους από δύο τραγουδιά του
δίσκου.

Η Αλίκη στην χώρα των θυ-
μάτων με μια φλέβα βαρεμένη
σε μια ζάλη πλακωμένη
απ' τα λόγια χρωτηριών
την δικιάνη της ανθητησάντα...

Η Αλίκη, ερεθισμένη, είναι:
μηχανή θανάτουν.

Η Αλίκη αποκλεισμένη, του
παραμυθιού, η Αλίκη σ' ένα δά-
σο λιπαστούν...

Δεν θέλουμε να σχολιάσουμε
τους στίχους του τραγουδιού.
Γενθυμητικούς, απλώς, δια από
την αρχή του γρήγορου δρέθηκαν
γύρω στα τρίσαντα νέα παιδιά,
που τους άρεσαν τα παραμύθια,
όπως σ' έλα τα παιδιά, που τους άρε-
σε ένας καλύτερος κύριος, τόσα

νέα πατιά δρέθηκαν γενάρι με
μια σύριγγα καρφωμένη στα χέ-
ρα. Ε, μα δε μπορεί! Κάτιον
φτιάει...

Επειδή εκτός από τα κρα-
ζιά της τριμήνης τους πρωτ-
γείρισματα μήνες είχαμε και
κραύσματα στο χέρι του παδο-
φραΐου —υπόρος μεγάλος έγ-
νε για αυτές παιχνίδια — απο-
τελεί κι αυτό:

Βγάζω τη φόρμα του καλού
(πρωταθλητή),
κρύβω στο ράφι τ' αθλητικά μου
(ελάνη,
κάνε μονάχη, σου και του διαι-
(τητή),
το πουλητηρέο κέρδισέ το το παι-
(χρήδη).

Αν λέω αν,
παλέσται το παν,
δίχιον θεωτές χωρίς ραχέττα,
κι θέλεις αν,
νίκης διαρεάν,
τότε τα παιχνίδια κέρδισέ τα,
δεν μπαίνω στα παιχνίδια σου,
όχι δικρέων.

Για τα στημένα μάτια το μόνο,
που μπορεί να πω είναι δύο ρή-
σεις λαϊκές: «Ο κόσμος τόχει
τούμπαν...». Και «εδώ ο κόσμος
καλύπτει μας...».

Γ.Γ.: α) Το δίσκο του Β. Πα-
πακωνσταντίνου δεν στα τυ-
νατώσει. Αντ' αυτού προτιμεί-
στε τον δίσκο της TANI-
TA TIKARAM: «ANCIENT
HEART».

β) Ελπίζω με τις πορώτιες τις
δρογές να ξεχωστιώ κι εγώ και
το σημείωμα...

ΣΑΝ ΠΑΛΗΟ ΡΕΜΠΕΤΙΚΟ

Μάνα, μου τόπων οι γιατροί
που έχεις κρίση οικονομική
κι εγώ για να σε γεσάνω
απ' το εισόδημά μου γάριν.

Μάνα, μου τόπει κι ο Ντελόρ
πιως πως για φούντο
κι αν δεν αλλάξεις τακτική,
θ' αδειάσεις τα μπασούλα.

Το είπε κι ο Αγγελόπουλος
το είπε κι ο Ζαλίτας
πιως άμεσα χρειάζεται
κι πάρεις πάπους μέτρα.

Μάνα, η τσέπη μου πονεί
κιό τους φόρους
του να τα δριώ μακούλια μου
δεν έχω άλλους πόρους.

Δώσε κι: δώσε μάνας μου
στο τέλος τι θα μείνει;
Έχω τα νόσια απλήρωτα
του Μάρτη και τ' Απρίλη.

Εν σίγουρος: Μάνα μου, το έργο
τόχω δει όταν σε πάνει καρπού^ν
οικ

ΟΙ ΓΥΦΤΙΣΣΕΣ

Σχολάσματα. Πήραμε τις πλάκες και τα κοντάκια μας και κάτι λέξεις δύσκολες και κείματα αλοπαρόγρυπλα γραμματάκια, που σαν κουλούρια μας μοιάζουν και παραβρανικούς πιλάτια στην ανηφορίτσα των σχαλετών, κατ' ευθείαν στα σπίτια μας. Οι δικοί μας απέρνανε σύντομα, ποτέ δεν κατάλαβα τι απέρνανε σύντομα. Κι εκείνος ο Οκταδρόης δύο γηράνια. Σα πανηγύρια που δρέχεται, σαν φωράδρικο σκαλιά στον ήλιο. Ανοίγαμε την πόρτα και τρέχαμε στ' αριθμό. Και τι να δρείς αλήθευτα στ' αριθμό. Και τι να δρείς αλήθευτα στ' αριθμό.

— Τα γράμματα θέλουν φράτες: δύσκολα, έλεγε το πατέρας. Δεν ξέρω πόσο αινιδιάστηκαν από τα δύο. Το μέντο που ξέρω είναι ότι το πρότιο ποτέ δεν αινιδιέψει το δεύτερο, τακτίνανταν δύον πιανότανε αγκαζέ στα μάτια μας.

— Ναι προσέχετε τα σπίτια από τις γύριστισες, έλεγε τη μάνα.

Και νάτες, νάτες, νάτες με τις πολύχρωμες φουστάνες τους, με πολλά γυρφότουλα και το τορμα-

τοσσενικέ για λάδι, δυσίνανε από τα στενά, δροντούσανε τις πόρτες.

— Λίγο λάδι καλέ, λίγο φωμένι.

Κι η ποδιά τους γυριζόμενη μισή, με τη γυνιά περασμένη στην κάκκινη ζώνη της πολύχρωμης φουστάνας. Και στις τρεις γυνικές του φουστανιών παταγιένα τα τρία γυρφότουλα. Διό δεδράσκατα αγρότικα (σαν και μένα), κι ένα κοριτσάκι μ' δύο κι' δύο μισό λευκό φρανέλακι. Εγρά μπροστά στην πόρτα μ' ένα γκουράτα φωμένι και λίγο τυρί, (να προσφαγάτε, έλεγε ο πατέρας, μη τρέψε δύο τυρί), κοιτάσσα.

— Δές μου λίγο λάδι, καλέ.

— Φύγε δεν είναι αδύο ο δικόι μου. Δεν δρούμε λάδι.

— Δές μου λίγο φωμένι, λίγο τυρί.

— Φύγε δεν έχουμε φωμένι. Δεν έχουμε τυρί. Δεν έχουμε. Φύγε να μην απολύτως τα σκυλιά.

Εκείνο το κοριτσάκι με τις δύο πλεξούδες, κατάλιμπερες με το λευκό λάστιχο πικοριένας στην άκρη μου τέντωσε το χέρι του και:

γήρασε το κεφάλι πίσω. Εγώ έτοιμος ήξερα τους γύρισμους, αι κλέφτες, που τρώνε ακαντέρχοντας που παραγορένται, που κοιμώνται έξω, που μας πλήρωνε τα παλγάλογα και τα παλγοράδουρα και τα τρίνε. Κι εγώ επειδή με το γκουράτα το φωμένι εφίληγα το σπίτι. Και δεν έδοκα τίποτα.

Θα περινύσσω χρόνια. Γύρισα ζωή δέχησε παιδιά και λάδι. Και τι να δέχωνται. Τα πολύχρωμα φουστάνα της κατάλληλη ευαποθηρία. Το αποτέλεσμα; Εδώ κι' ένα χρόνο, στην πλατεία του χωριού, στήθηκε ένα μόνιμο σωρόκο: Δοχεία κάθι μεγάθους κι' απόχρωσης δένουν μέρα - νύχτα ρειτάλ. Λυτίκριο ο νεροπόδιος διευθύνει την οργήστρα. Οι παραφωνίες είναι: αναπόφευκτες. Κι' οι μανάζες μας που κάποτε πίστεψαν

— Ηρά με γύρισμα από δύο Πόσα δές και δεν είδη Πόσες αλήθευτες είλαιμε Για φεύτηκη πατρίδα.

Πάρα με επάνω ταξεδίων σου Σ' όλα τα πανηγύρια Κι ως χορεύω στέ θές Σου κάνω τα χατίρια.

ΚΡΙΣΕΙΣ & ΣΧΟΛΙΑ

ΚΑΙ ΤΑ ΣΚΥΛΙΑ... ΑΔΕΣΠΟΤΑ

Αδέσποτα σκυλιά, κατά πάσα πιθανότητα, είναι οι δράστες κακορεύματος αρνιών και πρόδιων τους τελευταίων μήνες στο χωρίο μας. Ήδη αρκετοί συγχωριαστούν μας πλήρωτα πολύ απριθά την «νύφη». Μερικοί γιλούν για τασσάκια, ή λύκο. Κάπια που εδώ και χρόνια έχουν εξαφανισθεί από την περιοχή μας.

Ακούσαμε κι' άλλους να μιλούν για «αλπότσικιλο» (διασταύρωση αλεπούς και σκύλου).

Πάντως ό,τι και νάναι τη ζημιά του τηρεί κάνει.

Άγος πάρα να έχεις τα πρόβατα στον κάμπο και να κοιτάσῃς γύρικος.

ΑΜΠΕΛΟ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΕΣ

Κύκλος είναι η Ζωή. Υπάρχει μια διάμετρος που σε σπά στα δύο. Υπάρχει μια περίμετρος - θηλειά απειλητική.

Ακτίνες - βελόνια σε διαπερνούν.

Επικεντρώνεσαι. Μετράς με το διαβήτη τις αποστάσεις. Όλα τα σημεία της περιφέρειας απέχουν ίσα από το κέντρο.

Μα εάν δεν ήσουν ποτέ το κέντρο ούτε το επίκεντρο. Ήσουν ένα σημείο, μια κουκίδα στη σκιά του κύκλου.

Αυτό, όμως, δεν χρησιμεύει για άλλοιθι. Υπάρχουν κι άλλοι παράμετροι.

Η Ζωή είναι κύκλος. Κι αν αντί για διαμέτρους είχε φτερά θα ήταν απίθανη.

ΚΑΤΑ... ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ

Κάποτε υπήρχε ένας πλανήτης με καθαρά ποτάμια και θάλασσες. Με δάση παρθένα και γάργαρες πηγές.

Λίμνες με νερά καθηρέφτη και φάρια ζωντανά.

Κάποτε υπήρχε ένας πλανήτης που τον λέγανε Γη με έδαφος, νερό κι' αέρα, αιμόλυντα.

Έτσι ήταν τα πράγματα μέχρι τη στιγμή που το ον άνθρωπος έδειξε τις καταστροφικές του διαθέσεις. Και γέμισε με σύπους την ατμόσφαιρα και γέμισε μ' απόβλητα και λύματα τα νερά. Και έβαλε πριόνι στα παρθένα δάση (Αραζόνιος). Και έγινε ο πλανήτης μας χρανίου τόπος. Και πού σαι απόμη.

Με την ευκαιρία να αναρέψουμε δύο από τις πιο σοβαρές πληγές του πλανήτη μας:

• ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ.

Μερικοί γίνονται όπως το διοξείδιο του άνθρακα ενεργούν όπως τα πλαστικά ενώς θερμοκηπίου. Επιτρέπουν δηλαδή την είσοδο των ηλιακών ακτίνων, αλλά εμποδίζουν την έξοδο της θερμότητας. Αυτό το θερμικό πράγμα έχει ήδη αλλάξει το πλία της γης.

• Η ΤΡΤΠΑ ΤΟΥ OZON-

ΤΟ. Το στρώμα του οζόντος της στρατόσφαιρας που προσταίνει τη γη από τις πτεριώδεις ακτίνες, υρίσταται μια «εγγητική σπραγγή». Οι χλωροφρενούντοι άνθρακες, που απελευθερώνονται από τα αεροζύγια, τις κλιματιστικές συσκευές κ.ά., ταξιδεύουν στη στρατόσφαιρα και δημιουργούν τρύπες στο στρώμα του οζόντος.

• Εκδρομή στην Επίδαιο

στις 13 του Μάη.

«ΜΗΛΙΩΤΙΣΣΑ»

Τ' Ουρανού και του νερού

πως το νεροκουνδάληρια ανήκε στο παρελθόν. Ξαναβιβλώνει τα πλατύ με μικρές παραληπτές.

● Ουρανέ, άστε τα δάκρυά σου να πέσουν στη γη. Κλάψε - κλάψε εσύ, να δροσιστούν και μας τα χείλη μας. Ουρανέ, φύλε μακρινέ, στέρεψουν τα ποτάμια, στέρεψαν οι πηγές! Μονάχα μια δρύη στην πλατεία μας έτεινε που ζεινήρας κι αυτή. Ουρανέ, φύλε μακρινέ, κλάψε όσο μπορείς. Οχι δεν θα πά.

ΔΩΡΕΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ

(Συνέχεια κατ' αλφαριθμητική σειρά)

ΑΝΩΝΥΜΟΥ

(Στη μνήμη των προσφάτων αποθανόντων Μαριγώς Γ. Κοτοιρά και Γιαννίτσας Δ. Αθανασοπούλου)

ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΑΕΒΕ

(2η Δωρεά)

ΛΕΝΤΖΟΣ Κ. ΙΩΑΝΝΗΣ (ΠΑΚΗ)

(2η Δωρεά)

ΛΕΝΤΖΟΥ Χ. ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ

(2η Δωρεά)

ΛΕΝΤΖΟΣ Γ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

(3η Δωρεά)

ΛΕΝΤΖΟΣ Γ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

(4η Δωρεά)

ΛΕΝΤΖΟΣ Θ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

(2η Δωρεά)

10.000 ΔΡΧ.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

• Εγίνε με μεγάλη επιτυχία ο επήσιος χορός του Συλλόγου μας το Γενάρη.

• Συνεχίζονται οι εργασίες στο Νεκροταφείο. Έγινε η περιμάντρωση και παρηγέλθησαν και τα κάγκελα.

• Συλλογή αντικειμένων του Πάσχα για την Εκθεση Λαϊκής Τέχνης, θα λέγαμε καλά πήγε η σοδειά, θα δείτε τον Αύγουστο.

• Εντατικοποίηση των ενεργειών του Συλλόγου για το θέμα του νερού στο χωρίο μας. Επισκέψεις στη Νομαρχία, διάλογος με τους άλλους συνδιαφερομένους. Δούκα Λάσσικα.

• Εντατικοποίηση των ενεργειών του Συλλόγου για το θέμα του νερού στο χωρίο μας. Επισκέψεις στη Νομαρχία, διάλογος με τους άλλους συνδιαφερομένους. Δούκα Λάσσικα.